

Innst. 221 L

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 59 L (2013–2014)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer i universitets- og høyskoleloven

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Bakgrunn og hovedinnhold

Regjeringen foreslår i proposisjonen endringer i lov om universiteter og høyskoler. Loven er felles for statlige universiteter og høyskoler, samt private høyskoler som gir utdanningstilbud som er akkreditert etter loven, eller som har oppnådd institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole eller høyskole.

Kunnskapsdepartementet har sett at det har vært behov for enkelte endringer og presiseringer i loven. I tillegg har saker hos sivilombudsmannen avklart behov for oppdatering av regelverket. Dette gjelder saksgang i klager over formelle feil ved eksamen, klageinstans ved klager etter offentlighetsloven og tvungen avslutning av doktorgradsutdanning.

Forskningsmeldingen Lange linjer – kunnskap gir muligheter, Meld. St. 18 (2012–2013), som Stortinget behandlet våren 2013, jf. Innst. 372 S (2012–2013), tok opp en prøveordning med inntil 300 ansettelsesforhold i innstegsstillinger innenfor enkelte fag som har hatt utfordringer med rekruttering. Dette er noe av bakgrunnen for lovforslagene.

I proposisjonen foreslås enkelte endringer i lovens bestemmelser om godkjenning og godskrivning (kapittel 3). Det er blant annet viktig å sikre at vedtak om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning gir en korrekt angivelse av utdanningens nivå og omfang i henhold til lov, forskrift og gjeldende internasjonale konvensjoner. Departemen-

tet mener derfor at NOKUTs klagenemnd ikke bør kunne overprøve NOKUTs vurdering av den avlagte utdanningens nivå og omfang. Men klagenemnda skal fortsatt kunne vurdere om det foreligger saksbehandlingsfeil, rettsanvendelsesfeil og brudd på forvaltningsrettslige prinsipper.

Departementet foreslår å endre enkelte lovbestemmelser som berører studentenes rettigheter og plikter (kapittel 4). Dette gjelder blant annet en presisering i bestemmelsen om en students rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel. Forslaget er i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser om permisjon ved fødsel og gjelder for både mor, far, medmor og adoptivforeldre.

Det foreslås endringer i lovbestemmelsen om fusk. Endringene omfatter gjennomføringen av eksamen. Fusk oppdaget ved bokkontrollen før eksamen skal også rammes. Det foreslås også å lovfeste adgang til å sanksjonere medvirkning til fusk.

Politiattestnemnda foreslås nedlagt. Forslaget er blant annet begrunnet i hensynet til effektivitet og et ønske om bedre samsvar mellom saksgang knyttet til politiattester med merknader og saker knyttet til fusk under eksamen, bortvisning og utestengning.

Departementet foreslår å opprette en database som skal inneholde informasjon om utestengingsvedtak (RUST-databasen). Hensikten med forslaget er å få til en effektiv og trygg formidling av vedtak om utestenging, og å hindre at studenter får opptak til, eller tar eksamen ved, andre institusjoner når det foreligger et sanksjonsvedtak.

Hva angår sanksjonen med tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen, foreslås en lovfesting av gjeldende praksis. Tvungen avslutning er aktuelt ved vitenskapelig uredelighet eller hvis en kandidat i vesentlig grad ikke oppfyller sine forpliktelser etter doktorgradsavtalen.

Proposisjonen inneholder videre forslag om å endre ulike bestemmelser om klage (kapittel 5). Blant annet skal klagesaker etter offentlighetsloven behandles av Felles klagenemnd, en klagenemnd opprettet av Kunnskapsdepartementet.

Lovforslaget angir en felles ordning for klagesensur, der klage på karakterfastsetting gjennomføres som blind sensur. I dag kan institusjonene velge hvilken dokumentasjon som skal følge med ved ny sensurering etter klage over karaktervedtak. Ordningen der klagesensur er orientert om opprinnelig karakter, bortfaller etter dette.

Departementet foreslår videre lovendringer knyttet til ansettelse ved universiteter og høyskoler (kapittel 6). Det første forslaget åpner for muligheten til å ansette på åremål i stillinger på innstegsvilkår. Denne prøveordningen er et tiltak som skal legge til rette for å rekruttere de beste talentene og gi dem en mer forutsigbar karriere. Ved endt innstegsperiode vil den ansatte i innstegsstilling ha krav på fast stilling ved institusjonen, gitt at kompetansekravene fastsatt ved ansettelsen er oppfylt. Stortinget ga sin tilslutning til en prøveordning med innstegsstillinger i forbindelse med behandlingen av forskningsmeldingen våren 2013.

Det foreslås også å lovfeste at det kan ansettes på åremål i bistillinger. Departementet antar at en slik endring vil oppleves mer ryddig for dem det gjelder.

Endelig foreslås endringer i bestemmelsen om styret ved statlige universiteter og høyskoler (kapittel 7). Det foreslås blant annet at Kongen i statsråd kan løse et styremedlem fra sitt verv i tilfeller der enten særlig tungtveiende grunner kan tale for dette, eller det foreligger særlige omstendigheter som svekker tilliten til styremedlemmet.

I proposisjonen foreslås også endringer i loven av mer teknisk art (kapittel 8). I lovutkastet som gikk til høring foreslo departementet å endre vedtaksmyndigheten for utestengingsvedtak, men har etter vurdering av høringsinstansenes innspill ikke funnet det hensiktsmessig å gå videre med dette.

1.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

Dersom Felles klagenemnd blir klageinstans for universiteter og høyskolars avgjørelser etter offentlighetsloven, vil departementet foreslå eventuell økning av bevilgningen til nemnda i den ordinære budsjettprosessen.

Når det gjelder driften av RUST (Register for utestengte studenter), tar departementet sikte på at brukerne, som er utdanningsinstitusjonene, skal bære de årlige kostnadene gjennom kontingenten for Felles studentsystem.

Departementet anfører at enkeltbestemmelser i loven isolert sett kan medføre økte utgifter for institusjoner. Men utgiftene ventes ikke å få vesentlig omfang. Dette gjelder rett til utsatt eksamen for studenter som får barn, behandling av saker om studenter med merknader på politiattesten, samt innstegsstillinger.

I de tilfellene lovens bestemmelser medfører direkte eller indirekte økonomiske konsekvenser for den enkelte institusjon, forutsettes eventuelle kostnader dekket innenfor gjeldende budsjetttrammer.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til proposisjonen.

Godkjenning og godskriving

Komiteen viser til betydningen av riktig godkjenning av utdanning avlagt i andre land. Komiteen viser videre til at NOKUT vurderer utdanninger i henhold til Lisboakonvensjonen og kriterier utarbeidet av ENIC-NARIC-nettverkene. NOKUTs godkjenning er normgivende for sektoren, og ordningen må være i tilstrekkelig harmoni med andre lands godkjenningspraksis for ikke å skape problemer for norske institusjoners internasjonale samarbeid. Komiteen viser til departementets vurdering om at klagenemnda ikke har nødvendig sakkyndig kompetanse om andre lands utdanningssystemer og de internasjonale prinsippene som ligger til grunn for godkjenning, til å overprøve NOKUTs vurdering av den avlagte utdanningens nivå og omfang. Videre er komiteen enig i at dersom klagenemnda finner saksbehandlingsfeil, rettsanvendelsesfeil eller brudd på forvaltningsrettslige prinsipper, skal de kunne oppheve NOKUTs vedtak og be NOKUT behandle saken på nytt.

Komiteens medlem fra Venstre vil understreke viktigheten av grundig behandling i første instans ved slike vurderinger.

Studentenes rettigheter og plikter

Rett til utsatt eksamen

Komiteen er tilfreds med at bestemmelsene om rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel skal ta utgangspunkt i arbeidsmiljøloven, og at mor skal ha rett til utsatt eksamen hvis eksamensdato er i perioden fra tre uker før termin til seks uker etter fødsel. Komiteen viser også til at fars rettigheter i lovforslaget har utgangspunkt i arbeidsmiljølovens bestemmelser hvor far har rett til to uker fri etter fødsel, jf. arbeidsmiljøloven § 12-3 første ledd. Forslaget innebærer dermed at hvis eksamen avholdes i løpet av de to første ukene etter fødsel, har far rett til utsatt eksamen. Komiteen viser til at bestemmelsen om fars rett til utsatt eksamen kun er et minimumskrav til institusjonene. Videre merker komiteen seg at det følger av barneloven § 4 a tredje ledd, at regler i lov eller forskrift som gjelder for en far også skal gjelde for en medmor. Rettigheten skal så langt det er mulig også gjelde i forbindelse med adopsjon.

Fusk ved «gjennomføring av eksamen»

Komiteen understreker at det ligger en streng aktsomhetsplikt for studentene ved eksamen. Studentene har et særskilt ansvar for å forsikre seg om at det bare er lovlige hjelpemidler som ligger på pulten ved eksamensstart og når bokkontrollen begynner. Komiteen viser også til at institusjonene på forhånd må gi god informasjon til eksamenskandidatene om hva som er tillatte hjelpemidler ved eksamen og om konsekvensene av å legge igjen ulovlige hjelpemidler ved bokkontroll. Komiteen understreker imidlertid at det er viktig at det ikke settes i gang kontroll av hvilke hjelpemidler som ligger på pulten før kandidaten har fått god tid til å forberede og rydde eksamenspulten. Det må gis tydelig beskjed om tidspunkt for oppstart av kontroll.

Medvirkningsansvar ved fusk på eksamen

Komiteen har merket seg at mange høringsinstanser viser til at det kan være vanskelig å anvende et forbud mot medvirkning til fusk fordi det i dag er flere eksamensformer der samarbeid er tillatt i motsetning til ved den klassiske skoleeksamen. Komiteen merker seg også at forslaget fra Felles klagenemnd om å innføre et krav om at det må foreligge forsett for å kunne sanksjonere medvirkning til fusk, følges opp i departementets forslag. Komiteen legger videre vekt på at utdanningsinstitusjonene har et stort ansvar for å gi tydelig informasjon om hvorvidt det er tillatt å samarbeide eller ikke ved innlevering av oppgaver eller ved ulike typer eksamen.

Nedleggelse av Politiattestnemnda

Komiteen viser til forslaget om å legge ned Politiattestnemnda og at sakene i første instans behandles av utdanningsinstitusjonenes klagenemnd. Komiteen merker seg argumentasjonen om behov for raskere saksbehandling og om institusjonenes autonomi, og viser til at studenter ikke bør tas opp og utdannes til et yrke han/hun mest sannsynlig ikke kan utøve dersom det foreligger merknader på attesten. Komiteen har også merket seg at det er opprettet en egen politienhet for vandelskontroll og politiattester, som skal være landsdekkende fra 2014/2015.

Komiteen vil understreke behovet for tilfredsstillende kompetanse i de lokale klagenemndene ved utdanningsinstitusjonene, for å sikre god kvalitet i saksbehandlingen.

Opprettelse av database som skal inneholde informasjon om utestengningsvedtak (RUST-databasen)

Komiteen viser til at det av personvern hensyn er viktig med en hjemmel i en lov som fastslår at informasjonsutvekslingen mellom institusjonene skal foregå gjennom et offentlig eid register, RUST, og at det er mest hensiktsmessig at hjemmel til å registrere personopplysninger i RUST fremgår av loven, fremfor forskrift.

Regulering av sanksjon som innebærer tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen

Komiteen har merket seg at departementet med dette forslaget vil lovfeste kjernen i Universitets- og høgskolerådets (UHRs) veiledende retningslinjer § 5.5 på området, og sikre at vedtak om tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen er lovhjemlet. Komiteen merker seg videre at hensikten med lovendringen ikke er å legge nye føringer på dette feltet, men kun å lovfeste gjeldende praksis. Institusjonene kan vedta tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen ved vitenskapelig uredelighet og når en kandidat i vesentlig grad ikke oppfyller sine forpliktelser etter doktorgradsavtalen.

Komiteen viser til at doktorgradskandidater kan ha mange ulike tilknytningsforhold til utdanningsinstitusjonen. Enkelte har en annen arbeidsgiver mens de tar doktorgraden, mens andre ikke har noe arbeidsforhold, men finansierer doktorgradsutdanningen på annet vis. Komiteen ser at dette skaper utfordringer når det gjelder en felles regulering av sanksjoner for kandidatene. Komiteen er enig med departementet i at det er en fordel at kandidatene behandles mest mulig likt uansett tilknytningsforhold til institusjonen. For kandidater som er ansatt ved utdanningsinstitusjonen doktorgraden avlegges ved, vil manglende oppfyllelse av tjenesteplikter og brudd

på redelighet også kunne medføre disiplinærreaksjoner etter tjenestemannsloven eller arbeidsmiljøloven.

Komiteen har merket seg at det har blitt etterlyst klarere kriterier rundt sanksjonsmuligheten knyttet til denne bestemmelsen, jf. bl.a. innspill fra professor Jan Frithjof Bernt ved Universitetet i Bergen, og legger til grunn at departementet vil følge rettsanvendelsen nøye for å se om det er behov for justeringer.

Klage

Gjennomføring av klagesensur

Komiteen mener at ny sensur skal være så lik vanlig førstegangssensur som mulig. Komiteen er enig i departementets konklusjon om at blind sensur er mest i overenstemmelse med lovgivers intensjon, og at det er denne modellen som gir best sikkerhet for en upartisk vurdering av eksamen. Komiteen merker seg også at det er denne modellen som får støtte fra de fleste av høringsinstansene.

Ansettelsesforhold – innstegstillinger

Komiteen viser til forskningsmeldingen Lange linjer – kunnskap gir muligheter (Meld. St. 18 (2012–2013)) der det ble foreslått en prøveordning på opptil 300 tilsetningsforhold i innstegstillinger innenfor matematisk-naturvitenskapelige fag, teknologi, medisin og odontologi for å legge til rette for rekruttering av unge talenter. Komiteen viser også til Innst. 372 S (2012–2013) der det også etterlyses tilsvarende satsing på andre fagområder i forbindelse med forslag til endring av universitets- og høyskoleloven. Innstegstillingene skal være kombinerte stillinger med både undervisning og forskning, innrettet mot et videre karriereløp i akademia. Komiteen ser dette som en mulighet til mer forutsigbar karriereplanlegging og kompetanseutvikling for den enkelte og for institusjonene.

Komiteen merker seg at flere høringsinstanser peker på usikkerhet rundt flere forhold knyttet til en slik stillingskategori, ikke minst fordi forholdet mellom innstegstillingen og den eksisterende stillingsstrukturen ikke er avklart. Departementet har varslet at «nærmere regler om vilkår for å bli ansatt, innholdet i stillingen, prosedyrer og kriterier knyttet til eventuelle midtveisevalueringer og avsluttende evaluering samt rett til fast ansettelse i en ny stilling uten utlysning fastsettes i ny forskrift». Komiteen er opptatt av at partene i sektoren må trekkes med i arbeidet med en slik forskrift.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre allerede i forbindelse med behandlingen av forskningsmeldingen i 2009, jf. Innst. S. nr. 354 (2008–2009), foreslo innføring av en prøveordning med innstegstillinger («tenure track»). Flertallet er således tilfreds med at en slik ordning endelig blir en realitet. Flertallet viser til at det er viktig at flest mulige fagretninger får muligheten til å opprette denne type stillinger, og at det ikke bare begrenses til enkelte fagretninger. Flertallet er derfor tilfreds med formuleringen i proposisjonen om at innstegstillinger også kan benyttes på andre fagområder enn de som ble foreslått i Meld. St. 18 (2012–2013).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener en innføring av innstegstillinger vil kunne være et positivt virkemiddel for rekruttering av unge lovende forskere, men mener det er avgjørende at ordningen utformes på en måte som ikke medfører økt midlertidighet i sektoren.

Disse medlemmer ber også om at en evaluering av innstegstillinger sees i sammenheng med det generelle arbeidet for å redusere midlertidigheten i akademia og sikre større forutsigbarhet i forskerkarrieren.

Statlige universiteter og høyskoler – styret

Gjenvalg av styremedlem

Komiteen viser til forslag om ny § 9-4 åttende ledd som skal lyde «Ingen kan gjenvelges som styremedlem hvis vedkommende har fungert sammenhengende i vervet i åtte år ved begynnelse av den nye valgperioden», og har ikke ytterligere kommentar til dette.

Avsetting av enkeltstyremedlem

Komiteen viser til lovforslaget § 9-8 nytt annet ledd som gir Kongen i statsråd myndighet til å avsette et styremedlem dersom det er særlig tungtveiende grunner som taler for det, eller særlige omstendigheter som svekker tilliten til styremedlemmet. Komiteen understreker at den foreslåtte bestemmelsen ikke skal gi hjemmel til å avsette styremedlemmer på grunn av legitime interessekonflikter i styret, men kun være en sikringsmekanisme som kan benyttes helt unntaksvis.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i universitets- og høyskoleloven

I

I lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 1-4 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø – *Norges arktiske universitet*, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Universitetet i Stavanger har et særskilt nasjonalt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

§ 2-2 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) Styret oppnevnes av *departementet* og består av åtte medlemmer.

§ 3-4 nytt annet punktum skal lyde:

Klageinstansen kan ikke overprøve NOKUTs vurdering av den avlagte utdanningens nivå og omfang.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 3-5 første ledd annet punktum skal lyde:

Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold *innenfor samme grad.*

§ 3-5 syvende ledd skal lyde:

(7) Departementet kan gi forskrift om *godskrivning*, saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.

§ 3-7 syvende ledd første punktum skal lyde:

(7) Dersom en institusjon under denne lov, NOKUT eller Samordna opptak oppdager at en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, *skal forholdet anmeldes til politiet.*

§ 3-7 syvende ledd annet punktum oppheves.

§ 4-5 ny paragrafoverskrift skal lyde:

Rett til foreldrepermisjon

§ 4-5 første ledd skal lyde:

(1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. I permisjonsperioden har studenten fortsatt status som student ved institusjonen og har rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. *En student som er gravid, har rett til utsatt eksamen hvis eksamensdato er i perioden mellom tre uker før termin og seks uker etter fødsel. Far har rett til utsatt eksamen hvis eksamensdato er i perioden to uker etter fødsel. Institusjonene kan gi nærmere bestemmelser om utsatt eksamen.* Bestemmelsene i arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-5 og § 12-7 gjelder så langt de passer.

§ 4-7 første ledd bokstav b skal lyde:

b) *forsettlig* har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har *fusket i forbindelse med gjennomføring av*, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføring av vedkommende kurs.

§ 4-7 syvende ledd oppheves.

§ 4-8 skal lyde:

(1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenge ham eller henne fra studiet og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år.

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, *brukere*, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisstudier, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studier med klinisk undervisning og praksisstudier og fratras retten til å gå opp til eksamen i disse studiene ved institusjoner under denne lov i inntil tre år. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

(3) En kandidat som har opptrådt slik som beskrevet i § 4-7 første eller annet ledd, *eller forsettlig har medvirket til dette*, kan ved vedtak av institusjo-

nens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Slik adgang til utestenging gjelder ikke for stipendiater ansatt ved institusjonen *doktorgraden* avlegges ved.

(4) Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredels flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Kandidaten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter første ledd er gitt. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen, *etter sats fastsatt etter forskrift om salær fra det offentlige til advokater mv. 3. desember 1997 nr. 1441 Finner styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, at det er brukt lengre tid enn hva som er rimelig og nødvendig, kan salæret settes ned. Vedtak om salærnedsettelse kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 syvende ledd.*

§ 4-9 skal lyde:

(1) I studier der studenter *kan* komme i kontakt med *mindreårige* som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, kan det kreves at studentene legger frem politiattest som nevnt i *politiregisterloven § 39 første ledd, ved opptak til eller underveis i studiet.*

(2) Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.

(3) Den som er dømt for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med pasienter, *brukere*, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisstudier eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.

(4) Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i *politiregisterloven § 39 første ledd eller i politiattester i medhold av annet ledd*, kan utestenges fra praksisstudier eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, *brukere*, barn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.

(5) *Institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, avgjør, etter uttalelse fra institusjonen, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende.*

(6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans for nemndas vedtak.

(7) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om utestenging fra klinisk undervisning eller praksisstudier er reist ved institusjonens klagenemnd. *Utgiftene til dette dekkes av institusjonen i samsvar med § 4-8 femte ledd.*

(8) *Departementet gir forskrifter om saksbehandling ved utestenging grunnet straffbare forhold.*

§ 4-10 femte ledd skal lyde:

(5) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. *Utgiftene til dette dekkes av institusjonen i samsvar med § 4-8 femte ledd.*

§ 4-11 annet ledd skal lyde:

(2) Forliksmegling foretas ikke. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet for tingretten, herunder også honorar til saksøkers advokat, i samsvar med § 4-8 femte ledd.

Ny § 4-12 skal lyde:

§ 4-12 *Register for informasjonsutveksling om utestengte studenter*

(1) *Register for utestengte studenter (RUST) er et offentlig eid register som skal sikre effektiv informasjonsutveksling. Informasjonen i registeret skal gjøres tilgjengelig for universiteter, høyskoler, Samordna opptak og NOKUT når informasjonen er nødvendig for deres virksomhet. Formålet med registeret er å hindre at en kandidat eller søker som har mistet rettigheter som følge av vedtak nevnt i annet ledd, får slike rettigheter ved en annen institusjon.*

(2) *Universiteter og høyskoler skal registrere informasjon i registeret om vedtak etter § 3-7 åttende ledd, § 4-8 første til tredje ledd og § 4-10 tredje ledd, som får konsekvenser for opptak til studier og rett til å gå opp til eksamen ved andre institusjoner. Når vedtakets periode er utløpt, skal informasjonen om vedtaket slettes fra registeret.*

(3) *Departementet fastsetter forskrift om registeret, herunder hvilke opplysninger som skal registreres og regler om behandlingen av opplysningene.*

Ny § 4-13 skal lyde:

§ 4-13 *Graden philosophiae doctor*

(1) *Institusjonen kan vedta tvungen avslutning av doktorgradsutdanning ved vitenskapelig uredelighet etter forskningsetikkloven § 5 annet ledd. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 syvende ledd, er klageinstans for vedtak om tvungen avslutning etter dette ledd.*

(2) *Institusjonen kan også vedta tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen når en kandidat i vesentlig grad ikke oppfyller sine forpliktelser etter doktorgradsavtalen. Institusjonens klagenemnd er klageinstans for vedtak om tvungen avslutning etter dette ledd.*

(3) *Ved fusk på eksamen eller prøver underveis i doktorgradsutdanningen kan institusjonen vurdere om disse skal annulleres etter § 4-7 første ledd, eller om forholdet er så alvorlig at det gir grunnlag for tvungen avslutning etter første og annet ledd.*

(4) *Ved klage over ikke godkjent doktorgradsavhandling skal klage behandles av institusjonens klagenemnd.*

(5) *Styret fastsetter forskrift for doktorgradsutdanningen, herunder regler om tvungen avslutning.*

§ 5-1 syvende ledd skal lyde:

(7) *Departementet kan opprette særskilte nasjonale klageorgan som skal behandle klager over enkeltvedtak for bestemte områder og over avgjørelser etter offentliglova.*

§ 5-2 første ledd skal lyde:

(1) *Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage fremsettes for institusjonen.*

§ 5-2 fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

(4) *Finner institusjonen eller klageinstansen at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller avholdes ny eksamen eller prøve.*

(5) *Styret selv eller institusjonenes klagenemnd, jf. § 5-1, er klageinstans for institusjonens vedtak etter denne bestemmelsen.*

§ 5-3 fjerde og femte ledd skal lyde:

(4) *En kandidat kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Ved ny sensurering skal sensorene ikke få opprinnelig karakter, sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurderingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra kandidaten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om kandidaten skal fremset-*

te klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annen vurdering, eller om klage skal fremsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.

(5) *Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisstudier eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått.*

§ 6-4 første ledd ny bokstav k skal lyde:

k) *stilling på innstegsvilkår*

§ 6-4 nytt femte ledd skal lyde:

(5) *For stillinger etter første ledd bokstav k kan departementet fastsette forskrift om vilkår for å ansette i stillingen og varighet. Oppnås de fastsatte kompetansekravene, skal vedkommende ansettes i fast stilling ved utløpet av åremålsperioden.*

§ 6-6 skal lyde:

Det kan nyttes midlertidig ansettelse i inntil 20 prosent av undervisnings- og forskerstilling. Det kan ansettes på åremål i bistilling. Åremålsperiodene kan være fra to til seks år. Departementet kan gi forskrift om varighet og vilkår for fratredelse.

§ 7-2 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Den som ikke har akkreditering etter denne lov, kan ikke benytte seg av markedsføring som gir uriktig inntrykk av å ha slik akkreditering.

§ 7-6 annet ledd skal lyde:

(2) *Avgjørelse om generell godkjenning etter § 3-4, godskrivning og faglig godkjenning etter § 3-5, opptak av studenter etter §§ 3-6 og 3-7, rett til å gå opp til eksamen etter § 3-10, rett til utsatt eksamen etter § 4-5, annullering av eksamen eller prøve etter § 4-7, bortvisning og utestenging etter §§ 4-8 til 4-10, tvungen avslutning av doktorgradsutdanning etter § 4-13 og klage over formelle feil ved eksamen etter § 5-2, regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det samme gjelder vedtak om sensur etter § 3-9 og klage på karakterfastsetting etter § 5-3.*

§ 9-4 nytt åttende ledd skal lyde:

(8) *Ingen kan gjenvelges som styremedlem hvis vedkommende har fungert sammenhengende i vervet i åtte år ved begynnelsen av den nye valgperioden.*

Nåværende åttende og niende ledd blir nye niende og tiende ledd.

§ 9-8 nytt annet ledd skal lyde:

(2) *Kongen i statsråd kan avsette et styremedlem dersom særlig tungtveiende grunner taler for det, el-*

*ler særlige omstendigheter svekker tilliten til styre-
medlemmet.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 3. juni 2014

Trond Giske

leder

Norunn Tveiten Benestad

ordfører